

Quickscan Wet natuurbescherming

Tuinen van Genta te Breda

Rapportnummer: 20170060E/rap01
Status rapport: Versie 2
Datum rapport: 19 september 2017

Auteur: E. Schiedon, MSc
Projectleider: P.I. Godschalk, MSc
Kwaliteitscontrole: P.I. Godschalk, MSc

Opdrachtgever: Mees Ruimte en Milieu
T.a.v. de heer Andela
Postbus 854
2700 AW ZOETERMEER

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming.....	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Gebiedenbescherming	2
1.3 Doel.....	2
1.4 Leeswijzer	2
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	4
2.1 Beschrijving huidige situatie	4
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie.....	6
3 AANWEZIGHEID/GESCHIKTHEID BESCHERMDE SOORTEN	7
3.1 Methode	7
3.2 Resultaten literatuuronderzoek.....	7
3.3 Resultaten veldbezoek.....	7
3.3.1 Inleiding	7
3.3.2 Waarnemingen	8
3.3.3 Geschiktheid.....	8
3.3.4 Ongeschiktheid.....	9
4 BEKNOPTE EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	11
4.1 Inleiding.....	11
4.2 Flora	11
4.2.1 Inleiding	11
4.2.2 Effecten	11
4.2.3 Maatregelen	11
4.3 Vogels	11
4.3.1 Inleiding	11
4.3.2 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	11
4.3.3 Vogels met tijdens het broedseizoen beschermde nesten	11
4.4 Vleermuizen	12
4.4.1 Inleiding	12
4.4.2 Effecten	12
4.4.3 Maatregelen	12
4.5 Grondgebonden zoogdieren (steenmarter en kleine marterachtigen).....	13
4.5.1 Inleiding	13
4.5.2 Effecten	13
4.5.3 Maatregelen	13
5 GEBIEDENBESCHERMING.....	14
5.1 Natura 2000	14
5.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	14
6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	16
6.1 Soortenbescherming.....	16
6.2 Gebiedenbescherming.....	17

Bijlage 1: Samenvatting bevindingen quickscan (in tabel)

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

SYNCHROON heeft het voornemen om het Molenkwartier in Breda te herontwikkelen. Tijdens dit herontwikkelingsproject, genaamd Tuinen van Genta, worden circa 220 woningen gerealiseerd. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Noord-Brabant

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Noord-Brabant worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wild zwijn en woelrat (bron: Verordening natuurbescherming Noord-Brabant, d.d. 11 oktober 2016). Deze soorten worden daarom in voorliggende rapportage buiten beschouwing gelaten.

Naast bovengenoemde soorten zijn de bunzing, hermelijn en wezel tot 1 oktober 2017 tevens vrijgesteld van bescherming. Aangezien de ontwikkeling van de Tuinen van Genta naar verwachting niet op korte termijn zal starten, is de eventuele aanwezigheid van deze kleine marterachtigen (in voorliggende quickscan) wel beoordeeld.

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming is veelal te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Noord-Brabant). De provincie toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Gebiedenbescherming

Via de Wet natuurbescherming is tevens de bescherming van gebieden vastgelegd (voormalige Natuurbeschermingswet 1998). De gebiedenbescherming houdt samengevat in dat een ingreep in of nabij Natura 2000-gebieden geen dusdanig negatieve effecten op de kwalificerende habitats en/of soorten mag hebben, dat deze zich op de lange termijn niet kunnen handhaven. Voor projecten die een (significant) negatief effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied, is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden via de Wet natuurbescherming kunnen gebieden via de ruimtelijke kaders beschermd worden middels het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS).

1.3 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wet natuurbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

In hoofdstuk 4 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is.

In hoofdstuk 6 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.3) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

De herontwikkelingslocatie bevindt zich in de bebouwde kom van Breda, namelijk tussen het spoor (aan de noordzijde) en de Teteringsedijk (aan de zuidzijde) in het Molenkwartier.

Figuur 2-1. Globale ligging plangebied (rood omlijnd). Het oranje deel van het plangebied is tijdens de quickscan niet onderzocht; dit aangezien dit (recent aangekochte) terreindeel bouwrijp aan SYNCHROON wordt overgedragen. Op het onderzochte terrein bevinden zich momenteel nog drie bouwwerken (geel omlijnd). (bron: www.google.nl/maps)

Het overgrote deel van de (voormalige) bebouwing op het terrein is reeds gesloopt; hier zijn enkel nog oude funderingen (met een hooguit schrale begroeiing) zichtbaar. De restanten van de voormalige bebouwing zijn op het terrein terug te zien in de vorm van hopen puin. Naast oude funderingen en hopen puin is een groot deel van het terrein begroeid met (met name) berken, wilgen en braamstruweel. De muren aan de zuidoost- en zuidwestzijde van het terrein zijn deels begroeid met klimop.

In figuur 2-1 is zichtbaar dat op het onderzochte terrein momenteel tevens drie gebouwen staan:

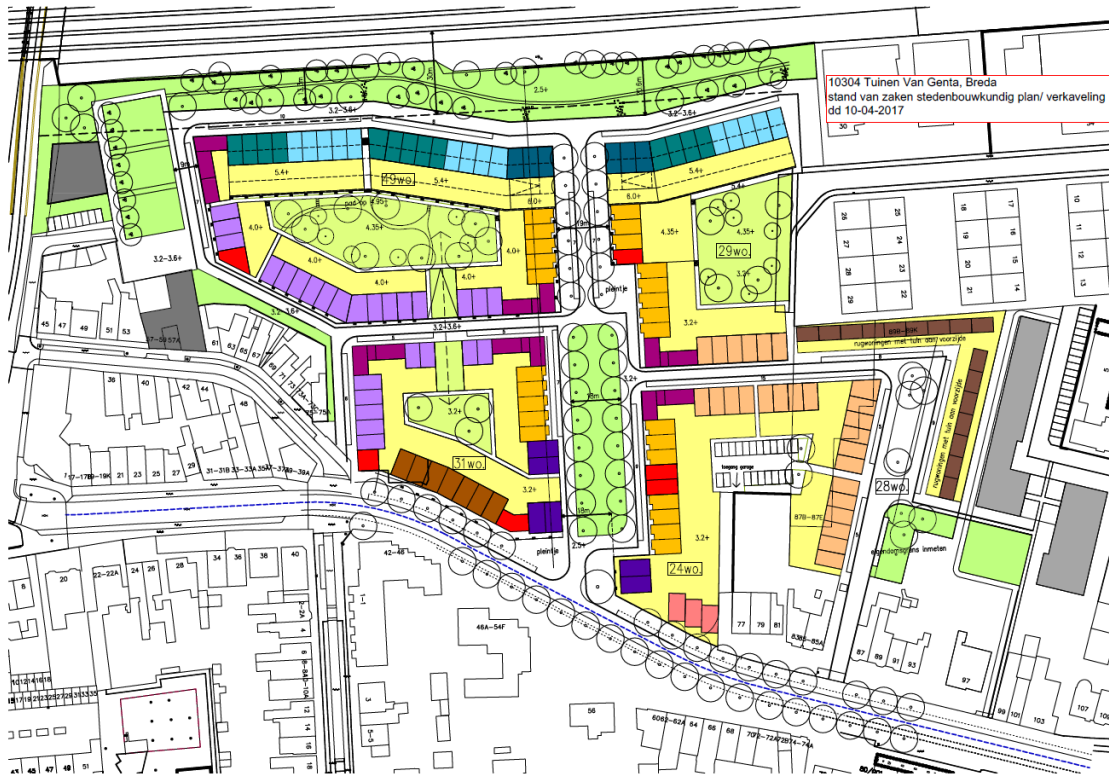
- Gebouw 1: pand van Genta. Dit pand is momenteel in zeer slechte staat en heeft een plat dak. Binnen het gebouw bevinden zich veel rommelhopen met diverse soorten puin. Het pand bevat diverse naden en kieren aan alle zijden. Tevens zijn vrijwel alle ramen kapot. Langs het pand loopt een droogstaande greppel;
- Gebouw 2: (vermoedelijk) een voormalig elektriciteitshuisje. Dit huisje heeft, naast de aanwezigheid van een (voormalige) deuropening, geen overige openingen (geen kapotte ramen, naden en kieren);
- Gebouw 3: een grotendeels gestript gebouw. De metselstenen muren zijn enkelwandig (geen spouwmuur) en ter hoogte van de begane grond verwijderd. Het gebouw bevat geen verdiepingen meer; enkel restanten van een tussenwand. Aan de tussenwand bevindt zich nog enige betimmering.

Figuur 2-2. Huidige situatie plangebied. Foto linksboven: oude funderingen op het terrein, foto rechtsboven: braamstruweel op het onverharde deel van het terrein, foto linksmidden: puinhopen op de locatie, foto rechtmidden: gebouw 1, foto linksonder: gebouw 2, foto rechtsonder: gebouw 3.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

SYNCHROON is voornemens om ter plaatse van het Molenkwartier een herontwikkelingsproject te starten, genaamd 'Tuinen van Genta'. Tijdens dit project worden circa 220 woningen gerealiseerd. De precieze plannen worden momenteel nog nader uitgewerkt. Het meest recente (concept)inrichtingsplan dateert van 10 april 2017 en is zichtbaar in figuur 2-3.

Figuur 2-3. Concept-inrichtingsplan van de voorgenomen ontwikkeling (d.d. 10 april 2017).

Vooralsnog heeft men het voornemen om het pand van Genta (gebouw 1 in figuur 2-1) te behouden en hier geen werkzaamheden uit te voeren. Overige bouwwerken op de locatie (gebouwen 2 en 3) worden naar verwachting gesloopt.

3 AANWEZIGHEID/GESCHIKTHEID BESCHERMDE SOORTEN

3.1 Methode

De quickscan is uitgevoerd door middel van een literatuur- en veldonderzoek. Het literatuuronderzoek heeft tot doel om een beeld te krijgen van aanwezige Wnb-beschermde soorten in de omgeving van het plangebied, zodat de kans op voorkomen in het plangebied (op basis van de terreinsituatie tijdens het veldbezoek) kan worden geschat.

Voor het literatuuronderzoek is het gebied binnen een straal van circa 2 km rondom het plangebied als zoekgebied gebruikt. Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); in deze databank zijn waarnemingen tot 5 jaar terug opgezocht. Daarnaast is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur (waaronder het eerder op het terrein uitgevoerde flora- en faunaonderzoek van Croonen Adviseurs²) en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement). De geraadpleegde bronnen zijn weergegeven in bijlage 1 (kolom 'literatuuronderzoek').

Op 20 april 2017 is het veldbezoek uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken en aanwezige (oude) nesten).

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wet natuurbescherming. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

3.2 Resultaten literatuuronderzoek

De resultaten van het literatuuronderzoek zijn vermeld in bijlage 1 (kolom 'literatuuronderzoek'). Raadpleging van bijlage 1 toont dat van de volgende soort(groep)en beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen: flora, broedvogels, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

Wnb-beschermde reptielen, ongewervelden en vissoorten komen in de omgeving van het plangebied niet voor². Belangrijkste reden hiervoor is de ligging van het plangebied, namelijk middenin de bebouwde kom van Breda; dit maakt het voor veel beschermde soorten lastig om het plangebied te bereiken. De genoemde soortgroepen worden in het vervolg van deze rapportage dan ook niet meer behandeld.

3.3 Resultaten veldbezoek

3.3.1 Inleiding

De huidige situatie van het plangebied (zoals aangetroffen tijdens het veldbezoek) is omschreven in paragraaf 2.1. Tijdens het veldbezoek is het overgrote deel van het terrein onderzocht. Uitzondering hierop vormt het oostelijk deel van het terrein (oranje deel in figuur 2-1; dit deel van het plangebied wordt bouwrijp opgeleverd) en de binnenzijde van het pand van Genta (in verband met de slechte staat van het pand).

De bevindingen van het veldbezoek (ten aanzien van het voorkomen van beschermde soorten) zijn samengevat in bijlage 1 (kolom 'veldonderzoek'). Voor de resultaten is een splitsing gemaakt in

² Opgemerkt wordt dat in het 'Onderzoek flora en fauna Molenkwartier te Breda' (Croonen Adviseurs, project NAT02-CBN0001-01A, d.d. 25 februari 2009) tijdens het literatuuronderzoek enkele Wnb-beschermde soorten zijn genoemd die (op basis van de recente verspreidingsgegevens) niet in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Reden hiervoor is dat Croonen Adviseurs veelal gegevens op atlasblokniveau (5x5 km) heeft bekeken én daarnaast gegevens tot tientallen jaren terug heeft benoemd; derhalve is een redelijk optimistisch beeld van de hoeveelheid beschermde soorten in de omgeving verkregen. ATKB heeft zich met name gebaseerd op gegevens tot 5 jaar terug uit de NDFF; dit geeft het meest betrouwbare beeld.

soortwaarnemingen en de beoordeling van de geschiktheid van het plangebied als leefomgeving (fauna) voor in de omgeving voorkomende beschermde soorten.

3.3.2 Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek zijn enkel waarnemingen van (sporen van) vogels gedaan. Op het terrein zijn twee nesten van (vermoedelijk) eksters waargenomen (zie figuur 3-1). Daarnaast is een zwarte roodstaart op het terrein gezien.

Figuur 3-1. Foto links: (vermoedelijk) eksternest in noordwestelijke hoek van het terrein. Foto rechts: eksternest op het centrale deel van het terrein.

3.3.3 Geschiktheid

Het plangebied is geschikt voor:

- Flora
Het grotendeels braakliggende terrein met stenige plaatsen en puin, is mogelijk geschikt voor de soorten berggamander, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, ruw parelzaad, schubvaren en wilde averuit (soorten die blijkens de NDFF in de omgeving voorkomen).
- Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5)³ en algemene broedvogels⁴:
De bomen binnen het plangebied bieden geschikte nestlocaties voor eksters (nestlocaties zijn tevens waargenomen, zie paragraaf 3.3.2) en zwarte kraaien. Daarnaast kunnen tevens diverse algemene broedvogels, zoals vink, braamsluiper, merel en grasmus in de aanwezige bomen en het braamstruweel tot broeden komen.

Nesten van overige categorie 5-broedvogels en algemene broedvogels worden (door het ontbreken van oude nesten, het ontbreken van geschikte holten en de ligging van het plangebied) niet verwacht.

- Vleermuizen⁵:
 - Verblijfplaatsen: het pand van Genta heeft diverse naden en kieren en is derhalve bij vleermuizen mogelijk in gebruik als kraam-, paar-, zomer- en winterverblijfplaats. De overige bebouwing op het terrein én de bomen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen; hierin zijn geen scheuren, naden, kieren en/of holten aangetroffen.

³ Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt en waarvan de soorten jaarrond beschermd zijn als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen;

⁴ Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd;

⁵ Vleermuizen maken gebruik van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven en wisselen regelmatig van verblijfplaats. Afhankelijk van de soort en de tijd van het jaar verblijven ze in bomen, gebouwen, bruggen, bunkers etc. Tevens maken vleermuizen gebruik van lijnvormige elementen (zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen) als vlieg- en/of foerageerroute.

- o Foerageergebied: vleermuizen kunnen het terrein (en dan met name de terreindelen met opgaande begroeiing) gebruiken als foerageergebied. Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom van Breda één van de weinige grotere terreinen vormt met opgaand groen (zie figuur 3-2), vormt het terrein mogelijk een essentieel onderdeel van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Figuur 3-2. Ligging plangebied (rood omlijnd, locatie bij benadering weergegeven). Zichtbaar is dat in de omgeving van het plangebied weinig grote gebieden met opgaand groen aanwezig zijn; groen in de omgeving beperkt zich veelal tot enkele bomen of struiken langs de openbare weg en enkele open grasvlaktes.

- Grondgebonden zoogdieren (steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel)
Door de aanwezigheid van enkele leegstaande gebouwen en veel dekking (door opgaande begroeiing) is het plangebied geschikt voor de steenmarter en de (veelal zwervende) hermelijn, wezel en bunzing (beschermd vanaf 1 oktober 2017 in Noord-Brabant).

3.3.4 Ongeschiktheid

Het plangebied is ongeschikt voor:

- Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)⁶:
De aanwezige bebouwing biedt geen geschikte holtes voor huismussen en gierzwaluwen. Daarnaast is het plangebied tevens niet in gebruik bij overige (boombroedende) cat. 1 t/m 4 broedvogels; dit aangezien tijdens het veldbezoek geen nesten van cat. 1 t/m 4-broedvogels zijn waargenomen.
- Amfibieën (alpenwatersalamander)
Het terrein is ongeschikt voor de alpenwatersalamander. Dit door het ontbreken van geschikt voortplantingswater (ook in de directe omgeving van het plangebied) en de ligging van het plangebied (middenin de bebouwde kom).
- Vleermuizen (vliegrouete):
Binnen het plangebied komen geen potentiële vliegrouetes voor; er is namelijk geen sprake van lijnvormige structuren (zoals bomenrijen en watergangen).

⁶ De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

- Grondgebonden zoogdieren (eekhoorn)
Het terrein is ongeschikt voor de eekhoorn; dit doordat er geen sprake is van flinke, oudere bomen, er op het terrein te weinig voedsel voor de eekhoorn te vinden is én in de directe omgeving van het plangebied tevens geen bos aanwezig is.

Bovenstaande soort(groep)en worden daarom verder niet behandeld in voorliggende rapportage.

4 BEKNOPTE EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

4.1 Inleiding

Uit paragraaf 3.3.3 blijkt dat de volgende soortgroepen mogelijk hun leefgebied/groeiplaats hebben in het plangebied: flora, broedvogels (categorie 5-broedvogels en algemene broedvogels), vleermuizen (verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied) en grondgebonden zoogdieren (steenmarter en kleine marterachtigen).

Deze soorten worden meegenomen in de beknopte effectenanalyse in navolgende paragrafen.

4.2 Flora

4.2.1 Inleiding

Middels artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming worden diverse Nederlandse planten beschermd waaronder de (mogelijk) in het plangebied voorkomende soorten berggamander, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, ruw parelzaad, schubvaren en wilde averuit.

4.2.2 Effecten

Door de voorgenomen herontwikkeling worden mogelijk groeiplaatsen van beschermde flora vernield.

4.2.3 Maatregelen

Middels een flora-inventarisatie in de hiervoor geschikte periode (juni, bloeiperiode) kan de aanwezigheid van beschermde flora in beeld worden gebracht. Indien bij deze aanvullende inventarisatie beschermde soorten binnen het plangebied worden aangetroffen, dient de groeiplaats tijdens de werkzaamheden te worden ontzien of dient de soort verplaatst te worden naar een geschikt habitat (buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden) conform een goedgekeurde gedragscode.

4.3 Vogels

4.3.1 Inleiding

Middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd.

4.3.2 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor de categorie 5-broedvogels ekster en zwarte kraai. Deze nestlocaties zijn voor de ekster en zwarte kraai echter niet van ecologisch hoog belang, omdat het hooguit om enkele broedparen gaat. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland. Daarom zijn ze niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze categorie 5-broedvogels beschermd tijdens het broedseizoen (zie paragraaf 4.2.3).

4.3.3 Vogels met tijdens het broedseizoen beschermde nesten

Uit het literatuur- en veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor diverse algemene broedvogels, zoals vink, braamsluiper, merel en grasmus; deze soorten kunnen in de aanwezige bomen en het braamstruweel tot broeden komen.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van bovengenoemde soorten worden verstoord, beschadigd en/of vernield worden. De verstoring die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen en de verstoring slechts van tijdelijke aard is. Verstoring van nesten veroorzaakt derhalve geen overtreding van de Wet natuurbescherming. Door beschadiging/vernieling van nesten wordt de Wet natuurbescherming echter wel overtreden.

Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wet natuurbescherming (als gevolg van beschadiging/vernietiging van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 15 maart t/m 15 juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Het is mede afhankelijk van weersomstandigheden of ook buiten deze periode wordt gebroed door vogels. Derhalve dient men voorafgaande aan het werk contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen.
- Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden: een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien.
 - o Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd;
 - o Om de kans op broedgevallen in het broedseizoen zo klein mogelijk te maken wordt geadviseerd de opgaande begroeiing buiten het broedseizoen te verwijderen.

4.4 Vleermuizen

4.4.1 Inleiding

Middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming worden alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen (en hun verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageerroutes) beschermd.

4.4.2 Effecten

Uit de literatuur blijkt dat soorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en grootoorvleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als essentieel foerageergebied. Daarnaast kunnen zij in de vele naden en kieren van het pand van Genta mogelijk een geschikte verblijfplaats vinden.

Essentieel foerageergebied

Door de voorgenomen herontwikkeling vindt mogelijk een aantasting van essentieel foerageergebied van vleermuizen plaats. Ondanks dat in het concept-inrichtingsplan zichtbaar is dat in de toekomstige 'Tuinen van Genta' wel ruimte is voor opgaand groen (zie figuur 2-3), zal de omvang en kwaliteit van het plangebied als foerageergebied in de toekomstige situatie afnemen (door een afname van de hoeveelheid opgaande begroeiing en een toename van de hoeveelheid verlichting). Daarnaast is het mogelijk dat de functie van het gebied als essentieel foerageergebied tijdelijk (ten tijde van de bouwwerkzaamheden) geheel verloren gaat.

Verblijfplaatsen

Indien men besluit het pand van Genta te renoveren/slopen treedt mogelijk beschadiging/vernietiging van vleermuisverblijfplaatsen op. Vooralsnog heeft men echter het voornemen om ter plaatse van het pand van Genta geen werkzaamheden uit te voeren.

Rondom het plangebied bevinden zich tevens diverse woningen; het is mogelijk dat zich hierin verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Werkzaamheden binnen het plangebied (zie rode lijn in figuur 2-1) hebben echter geen invloed op eventuele verblijfplaatsen in woningen rondom het plangebied.

4.4.3 Maatregelen

Middels een vleermuisonderzoek (conform het vleermuisprotocol 2017) dient bepaald te worden of het plangebied daadwerkelijk in gebruik is als essentieel foerageergebied. Hiertoe dient men twee

veldbezoeken in de periode medio april t/m 1 oktober uit te voeren, waarvan één in de kraamperiode (medio mei t/m medio juli). Uit de resultaten van het vleermuisonderzoek blijkt welke maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien overtreding van de Wet natuurbescherming niet (geheel) voorkomen kan worden, is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Indien men besluit het pand van Genta te renoveren/slopen dient men het eerder genoemde vleermuisonderzoek uit te breiden tot een jaarrond vleermuisonderzoek (cf. het vleermuisprotocol 2017). Middels een jaarrond vleermuisonderzoek (in totaal vijf veldbezoeken) wordt vastgesteld of er daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing en welke maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien overtreding van de Wet natuurbescherming niet (geheel) voorkomen kan worden, is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

4.5 Grondgebonden zoogdieren (steenmarter en kleine marterachtigen)

4.5.1 Inleiding

Middels artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming worden de steenmarter en de kleine marterachtigen (hermelijn, wezel en bunzing) beschermd.

4.5.2 Effecten

Door de voorgenomen herontwikkeling worden mogelijk (onderdelen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter en kleine marterachtigen beschadigd/vernield.

4.5.3 Maatregelen

Het gebruik van het plangebied door de steenmarter en kleine marterachtigen dient met een vlakdekkend sporenonderzoek in beeld te worden gebracht. Indien hiertoe aanleiding is (bijvoorbeeld bij twijfel over de herkomst van eventueel aangetroffen sporen) dient aanvullend een cameraval op de locatie te worden geïnstalleerd.

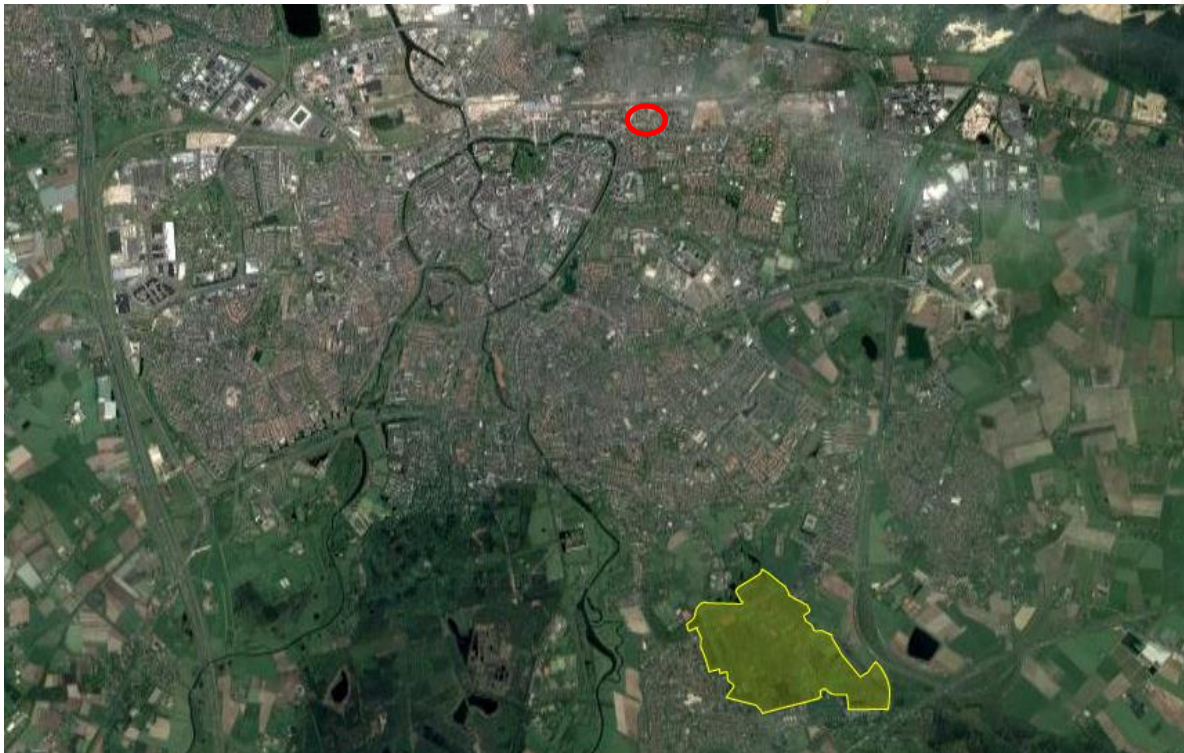
Middels het aanvullend onderzoek wordt vastgesteld of er daadwerkelijk (onderdelen van) verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren aanwezig zijn in het plangebied en welke maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien overtreding van de Wet natuurbescherming niet (geheel) voorkomen kan worden, is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

5 GEBIEDENBESCHERMING

5.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Wel ligt op enige afstand van het plangebied een Natura 2000-gebied, namelijk het Ulvenhoutse Bos. Dit gebied ligt op circa 5 km ten zuidoosten van het plangebied (zie figuur 5-1). Gezien de afstand tot het Ulvenhoutse Bos zijn negatieve effecten als gevolg van externe werking (bijvoorbeeld door de productie van trilling en geluid) uitgesloten. Uitzondering hierop vormt het effect van de extra stikstof die als gevolg van het herontwikkelingsproject vrijkomt. Het Ulvenhoutse Bos betreft namelijk een PAS-gebied; dit houdt in dat er stikstofgevoelige habitats en/of soorten voorkomen. Door de extra stikstofemissie kan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige natuurwaarden in het Ulvenhoutse Bos in het geding komen. Om te bepalen of de extra stikstofemissie is toegestaan, dient een bepaling van de extra stikstofemissie te worden uitgevoerd.

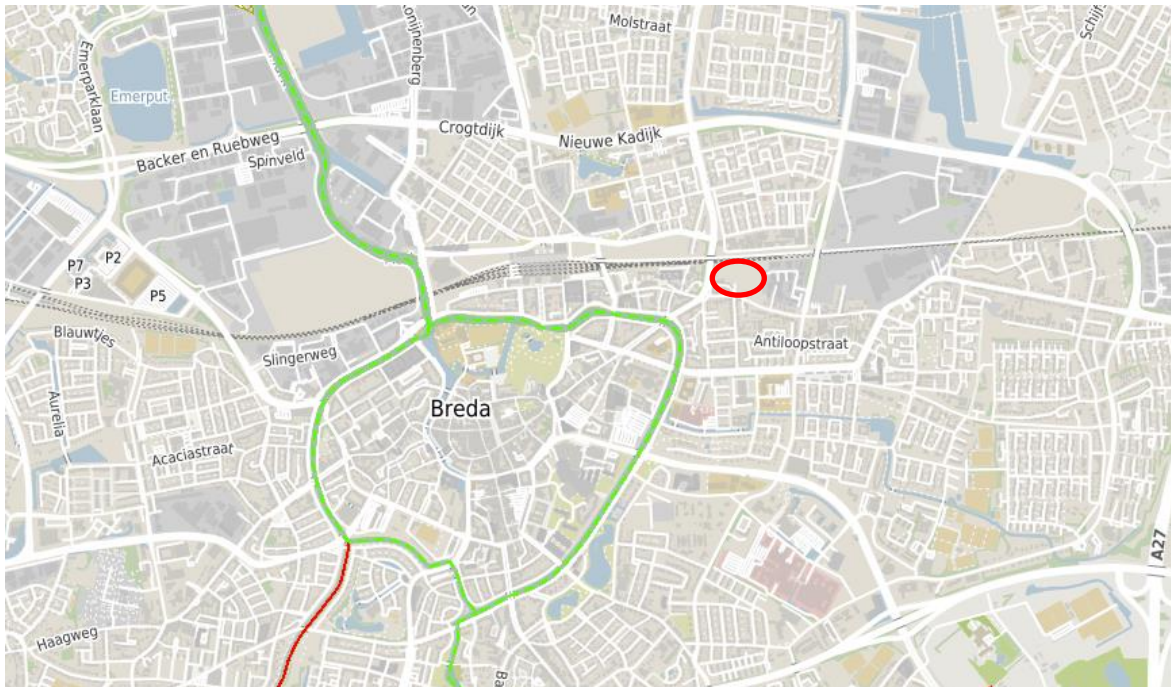
Uit bovenstaande blijkt dat een bepaling van de extra stikstofemissie dient te worden uitgevoerd. Deze bepaling wordt middels een berekening in het programma AERIUS uitgevoerd. Hierbij wordt zowel gekeken naar de stikstofemissie tijdens de bouwfase (door inzet van materieel) als tijdens de gebruiksfase (door gebruik van het plangebied door een groot aantal huishoudens). Uit de AERIUS-berekening blijkt vervolgens of er sprake is van een vergunningplicht, meldingsplicht of dat u (ten aanzien van stikstofuitstoot) niets hoeft te doen. Door het ontbreken van een risico op overige externe effecten (als gevolg van de grote afstand tot het Ulvenhoutse Bos) is een Natura 2000-voortoets niet noodzakelijk.

Figuur 5-1. Ligging plangebied (rood omlijnd) t.o.v. Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse Bos' (geel gearceerd). (bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>)

5.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (in Noord-Brabant ook wel het Natuurnetwerk Brabant, NNB, genoemd). Een kaart met de ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN is opgenomen in figuur 5-2.

Figuur 5-2. Ligging plangebied (rood omlijnd) t.o.v. het Natuurnetwerk Brabant (groen gearceerd). (bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>)

Aangezien het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het NNN (en tevens niet nabij onderdelen van het NNN is gelegen) is een toetsing aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN (een Nee, tenzij-toets) niet van toepassing.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soort(groep)en maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Flora (zoals berggamander, kluwenklokje en wilde averuit), tijdens het broedseizoen beschermde broedvogels (incl. categorie 5-broedvogels), vleermuizen en grondgebonden zoogdieren (steenmarter en kleine marterachtigen).

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

- Mogelijk worden groeiplaatsen van beschermde flora vernield;
- Bij broedvogels kan beschadiging, vernieling en/of verstoring van nesten optreden;
- Bij vleermuizen kan sprake zijn van de aantasting van essentieel foerageergebied en (bij renovatie/sloop van het pand van Genta) beschadiging/vernieling van verblijfplaatsen;
- Mogelijk worden vaste rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren beschadigd/vernield.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, er is aanvullend onderzoek naar flora, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren noodzakelijk:

- Middels een flora-inventarisatie in de hiervoor geschikte periode (juni, bloeiperiode) dient de aanwezigheid van beschermde flora in beeld te worden gebracht.
- Middels een vleermuisonderzoek (conform het vleermuisprotocol 2017) dient te worden vastgesteld of het plangebied in gebruik is als essentieel foerageergebied en (bij renovatie/sloop van het pand van Genta) als verblijfplaats. Conform het vleermuisprotocol 2017 zijn voor onderzoek naar het gebruik van een terrein als essentieel foerageergebied twee veldbezoeken noodzakelijk. Bij renovatie/sloop van het pand van Genta dient dit vleermuisonderzoek te worden uitgebreid naar een jaarrond vleermuisonderzoek (met een totaal van vijf veldbezoeken);
- Middels een sporenonderzoek (eventueel aangevuld met inzet van een cameraval) dient te worden vastgesteld of binnen het plangebied (onderdelen van) verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren aanwezig zijn.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?

Ten aanzien van broedvogels dient men buiten het broedseizoen (half maart t/m half juli) te werken of (bij werkzaamheden in het broedseizoen) voorafgaande aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole uit te voeren. Indien men in het broedseizoen aan de slag wil gaan, wordt geadviseerd om voorafgaande aan het broedseizoen de opgaande begroeiing te verwijderen (dit om de kans op het constateren van broedgevallen tijdens de broedvogelcontrole zo klein mogelijk te maken).

De benodigde voorzorgsmaatregelen ten aanzien van flora, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren kunnen momenteel nog niet bepaald worden; hiertoe is aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk.

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Mogelijk; dit is afhankelijk van de resultaten van de flora-inventarisatie, het aanvullend vleermuisonderzoek en het (sporen)onderzoek naar grondgebonden zoogdieren.

6.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?

Nee; wel ligt op circa 5 km vanaf het plangebied Natura 2000-gebied (en PAS-gebied) Ulvenhoutse Bos.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Nee; dit aangezien negatieve effecten op stikstofgevoelige natuurwaarden in het Ulvenhoutse Bos vooralsnog niet kunnen worden uitgesloten. Overige negatieve effecten (op de instandhoudingsdoelstellingen van overige natuurwaarden in het Ulvenhoutse Bos en op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN) kunnen wel worden uitgesloten.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Een Natura 2000-voortoets en Nee, tenzij-toets (gericht op het NNN) zijn niet noodzakelijk. Als gevolg van de stikstofgevoelige natuurwaarden in het Ulvenhoutse Bos en de extra stikstofemissie die het herontwikkelingsproject teweeg brengt, dient echter wel een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

BIJLAGE 1

Projectnummer: 20170060E		Naam project: Tuinen van Genta te Breda						
Soortgroep	mogelijk aanwezige soorten op grond van verspreiding en expert-judgement	bron	aangetroffen tijdens veldbezoek	geschiktheid terrein	overlap met ingreep?	effecten	maatregelen?	onthefing Wnb nodig?
Flora	Berggamander, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, ruw parelzaad, schubvaren en wilde averuit	NDFF, quickscan Croonen Adviseurs, expert judgement	Geen (maar veldbezoek is ook niet uitgevoerd in geschikte inventarisatie periode voor flora)	Het grotendeels braakliggende terrein met stenige plaatsen en puin, is geschikt voor de soorten berggamander, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, ruw parelzaad, schubvaren en wilde averuit.	Ja	Kans op overtreding verbodsbepaling door vernieling van beschermde flora (overtreding art. 3.10).	Uitvoering van flora-inventarisatie in juni (bloeiperiode)	Mogelijk --> flora-inventarisatie noodzakelijk.
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	Huismus, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, sperwer		Geen.	De aanwezige bebouwing biedt geen geschikte holtes voor huismussen en gierzwaluwen. Daarnaast is het plangebied tevens niet in gebruik bij overige (boombroedende) cat. 1 t/m 4 broedvogels; dit aangezien tijdens het veldbezoek geen nesten zijn waargenomen.	N.v.t.	Nee	Nee	Nee
Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst beschermd (cat. 5)	Boerenzwaluw, zomertortel, groene specht, boomkruiper, blauwe reiger, ekster, zwarte kraai, huiszwaluw, pimpelmees, spreeuw, zwarte roodstaart		Eksternest (2x) en een zwarte roodstaart	De aanwezige bomen bieden geschikte nestlocaties voor eksters en zwarte kraaien. Het plangebied is niet in gebruik bij koloniebroeders zoals de huiszwaluw en boerenzwaluw: deze nesten zouden zijn opgemerkt tijdens het veldbezoek. Voor overige cat. 5-broedvogels is het plangebied ongeschikt; dit door het ontbreken van geschikte holten (in de aanwezige bomen en bebouwing) en/of de ligging (middenin de bebouwde kom).	Ja	Kans op overtreding verbodsbepaling door beschadigen/vernieling/verstoring van nesten (overtreding art. 3.1).	Werken buiten broedseizoen of (indien gewerkt wordt binnen het broedseizoen) uitvoering van een broedvogelcontrole.	Nee, indien maatregelen worden opgevolgd.
Broedvogels (tijdens broedseizoen beschermd)	Diverse, o.a. fitis, gaai, grasmus, groenling, merel, putter en vink.		Geen.	In het opgaande groen kunnen diverse algemene broedvogels, zoals vinken, merels en grasmussen tot broeden komen.	Ja	Kans op overtreding verbodsbepaling door beschadigen/vernieling/verstoring van nesten (overtreding art. 3.1).	Werken buiten broedseizoen of (indien gewerkt wordt binnen het broedseizoen) opgaand groen buiten het broedseizoen verwijderen.	Nee, indien maatregelen worden opgevolgd.
Zoogdieren (vleermuizen)	Diverse, o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en grootoorvleermuis	NDFF, quickscan Croonen Adviseurs, vleermuis.net	Geen (veldbezoek overdag)	Het plangebied is geschikt als (essentieel) foerageergebied (i.v.m. opgaand groen). Daarnaast is het pand van Genta (met diverse naden en kieren) geschikt als verblijfplaats voor gebouwwonende vleermuizen. Binnen het plangebied komen geen potentiële vliegroutes	Ja	Kans op overtreding verbodsbepaling door aantasting van foerageergebied dat (mogelijk) een essentieel onderdeel vormt van verblijfplaatsen (overtreding art. 3.5).	Vleermuisonderzoek met twee veldbezoeken (cf. het vleermuisprotocol) naar het gebruik van het terrein als (essentieel) foerageergebied. Bij sloop/renovatie pand van Genta: uitbreiding vleermuisonderzoek naar een	Mogelijk --> vleermuisonderzoek noodzakelijk.

				voor; er is namelijk geen sprake van lijnvormige structuren.		Bij sloop/renovatie pand van Genta: (mogelijk) beschadiging/vernietiging van verblijfplaatsen (overtreding art. 3.5)	jaarrond vleermuisonderzoek met vijf veldbezoeken (cf. vleermuisprotocol 2017) om te bepalen of het pand van Genta wordt gebruikt als verblijfplaats.	
Zoogdieren (grondgebonden)	Eekhoorn, steenmarter, hermelijn, wezel en bunzing	NDFF, quickscan Croonen Adviseurs, expert judgement	Geen.	Het terrein met enkele leegstaande gebouwen en veel dekking (door opgaande begroeiing) is geschikt voor de steenmarter en de (veelal zwervende) hermelijn, wezel en bunzing. Het terrein is ongeschikt voor de eekhoorn; dit doordat er geen sprake is van flinke, oudere bomen, er op het terrein te weinig voedsel te vinden is én in de directe omgeving van het plangebied tevens geen bos aanwezig is.	N.v.t.	Kans op overtreding verbodsbepaling door het beschadigen/vernielen van (onderdelen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter en kleine marterachtigen (overtreding art. 3.10).	Vlakdekkend sporenonderzoek, eventueel aangevuld met inzet van een cameraval	Mogelijk --> sporenonderzoek met (eventueel) inzet van een cameraval.
Amfibieën en reptielen	Alpenwatersalamander	NDFF, quickscan Croonen Adviseurs, raven.nl	Geen.	Het terrein is ongeschikt voor de alpenwatersalamander. Dit door het ontbreken van geschikt voortplantingswater (ook in de directe omgeving van het plangebied) en de ligging van het plangebied (middenin de bebouwde kom).	N.v.t.	Nee	Nee	Nee
Vissen	Geen.	NDFF, quickscan Croonen Adviseurs	Geen.	N.v.t.	N.v.t.	Nee	Nee	Nee
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen.	NDFF, quickscan Croonen Adviseurs, vlindernet.nl	Geen.	N.v.t.	N.v.t.	Nee	Nee	Nee